

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

A debreceni csata- napján.

Mi lesz az augusztus 2-diki ün-
nepellyel?

Debrecen, július 29.

Már csak három nap választ el bennünket a debreceni csata évforduló napjától. Ezt a napot évtizedek óta mindig megünnepelte a hazafias debreceni polgárság. A rendezői szerepet, az alkalmi és ünnepi szövegek szerepét évtizedek óta mindig a collegium lelkes tanuló ifjai teljesítették.

Ma még azonban úgy áll, hogy odakint a honvédtemetőben az ideai emlék ünnepélyünk, a collegiumi ifjuság részvétele nélkül fog lefolyni? mi azonban mégis hisszük, hogy megfogják gondolni magokat az érthetetlenül huzódózók! S fiatal hangjok messzire csendül majd az akácloboktól árnyalt honvédsírokról?

Am ellenkező esetben is megtartja a debreceni polgárság ezt a hazafias szép ünnepét! A dalárdák bizonyosan kifognak vonulni! A többi testületek, a polgárság sem huzódnak félre! Bizonyosan akad majd olyan érdemes hazafi is, aki minden cifrázás nélkül, keresetlen szavakkal méltatandja majd e nap eseményeit, az elvérzett szabadsághősök örök dicsőségét! Kerül meg eserfalomb, tölgyfalomb is a Nagyerdőből! Abból fonhatni a honvédsírokra a legszebb koszorút...

Nem! Ez az ünnep semmiesetre sem fog elmaradni. Résztelenség és közöny hamvába fuladni! Mert ekkor a nagy magyar város szügyennapja volna a meg nem ünnepelt debreceni csatanapja.

Szterényi beszámoló- járól.

A kormány-politikáról nagyér-
dekű kijelentések.

(Eredeti távirati tudósításunk.)

Bressó, július 29.

A mostani kormányzó hatalomnak tagadhatatlanul egyik legérdekesebb, sok tekintetben előtérbe tolt nagytekintélyű és hatalmas tagja Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár, a Kossuth államtitkárja, aki — mint ilyen — teljes bizalmát és elismerését élvezzi Kossuthnak, nemcsak mint miniszternek, — de

Kossuthnak, mint a függetlenségi párt vezérének is! Másrészt meg a 67-es alkotmány-párthoz politikai hitvallásánál fogva tartozik Szterényi! — Tehát, ha valakinek, ugy neki tudnia kell, hogy mi fő, mi bugyborog a magas politika konyháján lefödött fazekokban? Szterényinek éppen ezeken az alapokon nagyjelentőségű a brassói választói előtt ma kinyilvánított beszámolója! Eppen ezért volt iránta országszerte olyan nagy az érdeklődés!

A jövőt megvilágosító politikai kijelentéseket vártak mindenütt Szterényitől! Mi is tehát, anélkül, hogy e beszámolóban a külső hatására, befolyására e helyütt rátérnénk, — avagy ezen alkalommal megjegyzéseket fűznénk az államtitkár beszédjéhez, saját eredeti távirati tudósításaink alapján, legfőbb részleteiben itt adjuk Szterényi Józsefnek ma, csütörtökön délután megtartott beszámoló beszédét.

A komoly munka korszaka.

Bármily rendkívüli és közben politikailag súlyos is volt ez a három év, tisztelt uraim, önérettel vélem állíthatni, hogy komoly munka korszaka volt ez a korszak, ketős irányzatot képvisel: nemzeti konszolidációt egyrészt, komoly gazdasági és szociális irányzatot másrészt. A nemzeti konszolidáció kifejezést nyert alkotmányunk bástyáinak megerősítésében és oktatásügyünkben nemzeti érdekek biztosításában. Az a sajnálatos félreértés király és nemzet között, mely a mai kormány első hivatalba lépésével ért véget és az abból folyt események arra utalták a törvényhozást, hogy gondoskodjék eszközökről és módokról, melyek inkább alkalmasak a végrehajtói hatalom pártatlanságát biztosítani és a jogbiztonságot növelni. Nem a korona jogainak csorbitásával, ilyesmire nem gondolhatott senki, hanem a nemzet jogainak erősebb körül sáncolásával és a jogbiztonság növelésével. Ezt célozták a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről és a hatásköri bíráskodásról szóló törvények és ugyanerre irányult az a tartalma szerint alárendeltnek látszó, lényegében azonban nagy horderejű törvény is, mely a vármegyei közgazdász rendezéséről szóló 189. évi XXXIII. t. c. hatályon kívül helyezéséről rendelkezik.

Általános választói-jog.

Az alkotmányos garanciák sorozatát kiegészítette az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíráskodásról szóló törvény hatályának meghosszabbításáról alkotott új törvény, mely választási visszaélések, erőszakos választások ellen kiújabb védelem lenni.

Ezekhez a törvényekhez sorakozik, ezeknek betetőzése kívánt lenni annak a nagy alkotásnak létrehozatala, mely a kormány legfontosabb feladatát volt hivatva megoldani — az általános választói-jog, melyre vonatkozó törvényjavaslatot a kormány be-terjesztett ugyan, de amely a közbejött politikai események miatt sajnos eddig országgyűlésileg elintézhető nem volt. Nagy alko-

tás ez, a legerősebb nemzeti érzék által sugalva, azzal az alapföltétellel, hogyha a nemzet széles rétegei bevonatnak az alkotmány sáncaiba, a vezetés biztosítottak továbbra is a számbelileg is vezető magyarságnak és az intelligenciának. Szükségesnek tartom álláspontomat e tekintetben röviden körvonalazni, mert hisz ez ma a legfontosabb kérdésünk. Közéleti tevékenységemben sohasem kerestem a népszerűséget, mindig csak meggyőződésemet követtem. Csak ezt fogom követni akkor, midőn ez a nagyfontosságú kérdés megoldásra kerül. Meggyőződésem az, hogy oly általános választói-jogra, mely egyenlő séget biztosítson minden irányban, ma még nem értünk meg. Meggyőződésem, hogy aki alkotmányos jogokat van hivatva gyakorolni, aki döntő szavazatot adjon le arra nézve, hogy az állam kormányzatában, mely irány és elvek érvényesüljenek, annak erre képesnek is kell lennie. Ellenkező esetben mások akaratát érvényesítő tömeguralom fejlődik ki. Ez pedig igen veszedelmes lehet. Meggyőződésem, hogy az ugynevezett általános egyenlő titkos választói-jog nemzeti szempontból veszedelem lehet az országra nézve. (Élénk helyeslés.)

Milyenek óhajta Szterényi?

Ez lévén a felfogásom, önként következik ebből, hogy az általános választói jognak csupán oly formáját fogadom el, mely e részben a legkisebb kockázattal jár. Ilyen a kormány erre vonatkozó törvényjavaslata, ellenben oly reformot, mely az ugynevezett egyenlő titkos választói jogban jutnak kifejezésre, nem fogadnék el, sőt ilyennel szemben kötelességemnek tartanám a legerősebb harcot felvenni. (Élénk helyeslés). Mert ne feledjük, hogy ennek a kérdésnek szerencsés vagy szerencsétlen megoldásán fordulhat meg az egész jövő alakulása. Itt dölhet el a kérdés: egységes nemzet és állam maradunk-e vagy nem és épen ezért, ha valahol, ugy itt indokolt a legnagyobb óvatosság és az aggodásig menő skrupolozítás, itt kell kerülni minden jelszó-politikát, bármily tetszetős legyen is az, a reális számítás alapjára kell helyezkedni. (Élénk helyeslés).

Bármily nagyok legyenek is az ellentétek, mely a három év előtt épen ennek a kérdésnek megoldására egyesült pártokat egymás, ugyancsak nagy fontosságú kérdésből folyólag egymástól elválasztják, nem adom fel a reményt, hogy a pártok minden szövetség nélkül is meg fogják találni annak a módját, miszerint ezt a nagy kérdést a nemzet javára mielőbb megoldják. Ha ez megtörtént, ám törjön ki ismét a pártok egymás közötti harca, de amíg ez az ország, a magyar nemzet érdekében meg nem történik, addig dugjuk hüvelyekbe kardjainkat.

Alkotások a gazdasági téren.

Áttérve azután a gazdasági tételre, mely a szociális irányu működéssel domborodik ki a kormány és törvényhozás három évi tevékenységében a legnagyobb alkotással kezd, mely kimagasló lenne bármely nagy kultur államban is, melyet illetőleg csak egy vélemény lehet, a csodálaté megalkotója

iránt: az adótörvényekkel. Egy élet gazdag tapasztalatai és több mint egy évtized nagy munkájának eredményei vannak lefektetve abban a 8 törvényben, melyet az adóreform alkot. (Helyeslés).

A közgazdasági tevékenység második csoportjába tartozik az a nagy anyag, mely az Ausztriával való gazdasági viszony rendezésére vonatkozik. Egy teljes évi kormányzati tevékenységet foglalt le. Az államtitkár ezzel az anyaggal behatóan foglalkozott.

A magyar autonóm vámtarifáról szólott először, melynek nagy jelentőségét nem méltatja eléggé az ország. Nagy gazdasági horderejét csak akkor fogja felismerni, amikor 1915-ben új kereskedelmi szerződési tárgyalások előtt fog állani Ausztriával.

Ma is tényleges kifejezője vámterületi jogi önállóságunknak, mert önálló vámtarifája csak önálló vámterületnek lehet. Akkor eszköz lesz gazdasági érdekeink sikeresebb megvédésére. Eszköz a gazdasági önállóság biztosítására.

Ausztriához való gazdasági viszonyunk.

Az Ausztriához való gazdasági viszonyunk rendezése tekintetében — folytatta Sztéryni — szemrehányással találkozunk minduntalan. Az egyik, hogy nem hoztuk meg az önálló vámterületet, a másik, hogy a megegyezésben annyi vereséget szenvedtünk. Kimerítően ismertette mindenekelőtt, hogy mi volt a helyzet a szerződéses tárgyalásoknál, majd azt fejtette, hogy mit nyújt a létrejött megegyezés? Mindenekelőtt Magyarország állami önállóságát juttatja érvényre oly módon, mint eddig soha. Ausztriával oly módon szerződünk, mint bármely más külföldi állammal, mint két teljesen önálló állam egymással csak szerződhetik; ennek kapcsán felszabadítottuk egész sorozatát az eddig közös egyetértéssel intézett ügyeknek (posta, hűzálás, tengerészet, védjegy-mustratügy stb.), önálló eselekvési jogkörünkbe szervezve vissza azokat. A megegyezés biztosítja nekünk 1917-re az önálló gazdasági berendezkedésre való tényleges áttérhetést. Szerettük volna a tényleges vámterületi önállóságot már most szerződésileg lekötni 1918 elejére. Nem a kormányon mult, hogy a siker reményeivel megindult ezirányú tárgyalások nem vezettek eredményre. A szerződés elhárította az utóból az önálló vámterületre való áttérhetés összes akadályait. Nem írott jog többé ez, hanem intézményes garanciákkal van biztosítva. Ebben többé semmiféle nemzetközi szerződés kötése nem teremthet kényszerhelyzetet. Es nem utolsó vívmánya e megegyezésnek, hogy ezentúl minden nemzetközi szerződés Magyarország részéről külön is aláírandó, vagyis mostantól kezdve Magyarország kifejezetten is nemzetközi jogalannyá vált. Ezekkel szemben jelentősebb anyagi megterhelést — a quótaterhet kivéve — nem jelent reánk nézve a megegyezés. Igaz, hogy anyagi előnyöket sem.

Kereskedelmi szerződéseink.

Ezután azt fejtette ki, hogy a szomszédos keleti államokat gazdaságilag lehetőleg szorosán magunkhoz kell fűzni. (Élénk helyeslés.)

Ebből a szempontból indulva ki, megkötötte a kormány Romániával az új kereskedelmi szerződést, mely alkotmányos elintézésre vár. Megkötötte áldozatok árán is, csak hogy a szomszédos állammal kedvezőtlenebb gazdasági relációkba jussunk és ennek révén a két állam szorosabb politikai viszonya is kerülhessen egymással. Sajnos, hogy a Szerbiával korábban megkötött kereskedelmi szerződés nem kerülhetett alkotmányos tárgyalásra; nem rajtunk mult, hogy ezt vissza kellett vonni. Magasabb politikai érdekek, valamint az ipar és kereskedelem fontos érdekei követelik azonban, hogy hazánk gazdasági viszonyaival számoló szerződések köthetők Szerbiával, Bulgáriával és Montenegroval, azok mielőbb megkötessenek, hogy végre-valahára rendezett külkereskedelmi viszonyaink legyenek és a balkán politika tekintetében azt az erőt kifejhessük, mely monarchiánkat megilleti és annak érdekében van. (Élénk helyeslés.)

Iparpolitikánk.

A kormány a törvényhozás gazdasági irányú tevékenységének csoportját az iparpolitika képezte. E részben első helyen emlékezik meg a hazai ipar fejlesztéséről szóló törvényről. Ide tartozik az új ipartörvény tervezetének elkészítése is, mellyel a kormány a hazai iparos közönség több, mint husz éves kérését teljesítette.

A kisipar terén annyi történt e három év alatt, mint azelőtt soha. Egyedül gépsegélyekre egyedül kerekén 3.500.000 koronát fordított a kereskedelemügyi miniszter s míg azelőtt egy évre átlag 150.000 korona támogatás esett, ezen időszakban ez meghaladja már az évi egy millió koronát. Ugyanez a jelenség érvényesül a kisipari szövetségek-nél is, melyekre ezidő alatt kerekén 1.500.000 korona fordított. Sokkal nagyobb arányokban jelentkeznek természetesen a gyáriparban, melyben a nagy arányokban kifejlesztett állami üzemek nélkül ezen három évi idő alatt kerekén 85 millió korona befektetéssel létesültek, illetve kibővültek gyárak, melyek kerekén 32.000 új munkást foglalkoztatnak és évenként mintegy 70—80 millió korona értékű iparcikket termelnek. Oly eredmény ez, t. uraim, minővel állami iparfejlesztésünk rövid története — sajnos — eddig nem dicsékedhetett.

Kereskedelmünk.

Majd a kereskedelemre tért át az államtitkár beszédében. Valami nagyobb szabású alkotásokra ezen a téren — mondta — sajnos nem utalhat. Sőt ami történt ez irányban, annak egyrészt is maga ellen irányítottnak véli a kereskedő osztály. — Joggal-e vagy nem, itt nem kutatja, de amennyire a lehathatózotabbban állítja, hogy a kormányval szemben teljesen jogtalan a kereskedelem ellenesség vádja, ugyanolyan őszinteséggel megvallja, hogy a törvényhozás tekintélyes része nem mondható valami nagy kereskedelembarát érzelműnek.

A mértékről, azok használatáról és ellenőrzéséről vagy a külkereskedelmi statisztikáról, vagy a csekkokról szóló törvények bizonyára nem mondhatók kereskedelemellenesnek. Ellenben a kereskedelmi üzletek átruházásáról és a végrehajtási eljárásról szóló törvény módosításáról alkotott törvények azok, melyeket a kereskedő osztály egyrésze maga ellen irányítottnak tekint.

A magyar kereskedelem becsülettel teljesíti a maga feladatait a hazai gazdaság szolgálatában és egyúttal igen jelentős társadalmi tényezővé tudott emelkedni: megérdemli tehát az őszinte tiszteletet.

Közlekedés és szociálpolitika.

Sorra kerül ezután a közlekedés és a szociálpolitika. A vízi beruházások ismertetését a vasutak ügye követte. Nemesak az államvasutakról szólott, hanem a többiről is. Kiemelte, hogy egész vasutépítésünk történetében ez a három év volt a legtermékenyebb. Ezen aránylag rövid idő alatt 31 helyi érdekű vasuti törvény alkotott, míg maga a vasuti hálózat 18.461 kilométerről 21.473 kilométerre emelkedett, vagyis ezen 3 év alatt 3012 kilométer vasutvonal épült, a befektetési tőke pedig az ezen idő alatt engedélyezett 44 helyi érdekű vasutnál kerekén 181 millió koronát tesz.

Külön tesz említést a kassa—oderbergi vasuton eszközendő beruházásokra vonatkozó törvény megalkotásáról, mellyel 46,5 millió korona beruházást biztosított a törvényhozás ennek a ránk nézve gazdasági szempontból kiválóan fontos vasutvonalok kellő forgalomképessé tételére. Sajnos — mondta az államtitkár — Ausztria inkább megakadályozza a saját területén lévő vasutvonal megfelelő kialakulását, tehát saját forgalmi érdekeinek kielégítését, csak hogy ez a vasut ne állhasson egyúttal a magyar gazdasági érdekek szolgálatában is.

Ez a szükkeblőség és ellenséges indulat súlyos gazdasági károkat okoz ugyan nekünk, például csak a szénzállításnál két év alatt a integy 5 millió koronával károsította még a kassa—oderbergi vasutat és az államvasutakat, de sokkal nagyobb bajokat fog okozni a monarchiának, mert általa és következtében a két állam — a monarchia minden igaz hívének őszinte sajnálatára — mind

jobban és jobban távolodik egymástól, vagyis egészen ellenkező lesz az eredmény, mint amit tulajdonképpen céloznak.

A vasuti alkalmazottakról.

Beszélt ezután a vasuti szolgálati rendtartásról, majd hozzátette, hogy amily liberálisan rendezte a kormány az alkalmazottak jogviszonyait és amily áldozatkészséget tanúsított a törvényhozás és illetmények rendezésével, mely ma már évi 22 millió korona kiadási többletet jelent: oly határozottsággal kellett gondoskodnia a kormányának a rendszabályokról, melyek alkalmasak legyenek a forgalom zavartalanosságát biztosítani. A legnagyobb gazdasági érdekek forognak kockán a vasuti forgalom megzavarásával. Az élet-és vagyonbiztonság kérdése ez egyúttal, természetesen tehát, hogy a legmesszebbmenő intézkedésre volt szükség e tekintetben. Ez intézkedések szükséges voltát igazolta máris az a féktelen izgatás, mely különösen a vasuti munkások körében folyt, mellyel szemben fel kellett osztatni a szövetségeket, sőt ki is kellett mondani, hogy a vasuti szolgálat és a szociáldemokrata pártszervezethez való tartozás összeférhetetlen. Ezzel a rendelkezéssel nagy szolgálatot vélt tenni a kormány a vasutaknak, a közönségnek és magának az állandóan izgalomban tartott munkásságnak is. Ezt az irányzatot — szólott az államtitkár — minden rendelkezésre álló erővel és eszközzel ki kell irtani a vasuti alkalmazottak köréből — ha kell, még kivételes eszközökkel is. A vasutoknál a feltétlen fegyelem a főkövetelmény, ezt pedig helyre kell állítani minden körülmény között; a vasut komoly felelőssége tudatában levő megbízható személyzetének magának érdeke ez, amely megérdemli tiszteletünket és elismerésünket.

A legsürgősebb szükségletek.

A kormány a legsürgősebb szükségletek kiegészítésére kért felhatalmazást a törvényhozástól, mely előbb 1907-ben 90.090.000 koronát, majd 1908-ban 202 millió koronát biztosított beruházások rendelkezésre.

Csak hogy ezzel csupán a legégetőbb hiányok voltak, illetőleg lesznek pótolhatók. Államvasutunk — sajnos — oly állapotban van, hogy ha a további nagy befektetésekkel és a szükséges szervezeti intézkedések gyors keresztülvitelével nem sietünk segítségére, de egyúttal nem kezeljük azt a legerélyesebb kézzel, akkor rövid időn belül igen-igen komoly bajok állhatnak ott be, melynek aztán természetesen kihatásuknál fogva nemesak az állami pénzügyekre, de az egész közgazdasági életre oly súlyos következményekkel fognak járni, melyekért lehetetlen lesz a felelősséget vállalni. Ezt, tisztelt uraim, teljes nyíltsággal megmondani kötelességemnek tartom.

Az állami pénzügyekre való káros kihatás — sajnos — már is mutatkozik, az államvasutakban befektetett tőke kamatoztatása az 1906. évi 4,3 százalékról már leszállott 1908-ban 2,82 százalékra.

Ezen az állapoton is részben segíteni fog az államvasutak árutarifájának reformja, mely az érdekeltéssel egyetértésben vitetett keresztül, de szemben a több mint 50 millió korona jövedelem-csökkenéssel, elenyésző az így fennálló 16—17 millió korona bevételi többlet, úgy, hogy mélyreható reformokra lesz itt még szükség.

A beruházási szükségletet illetőleg készen áll egy tíz évre megállapított részletes terv. Minden előkészület meg van tőve annak tervszerű keresztülvitelére, — de ez legalább 700—800 millió korona befektetést fog igényelni. Első helyen áll e tekintetben a budapesti pályaudvarok kérdésének megoldása, mely fontos ügy szintén elő van készítve.

Munkások és kisiparosok.

Az alkotások hosszu sorával bizonyítja, hogy ahol a munkásosztály komoly érdekei

forognak szóban, ott a kormány készséggel vállalkozik azok kielégítésére és a munkaadó osztály dícséretére legyen mondva, ez e részben mindig készséggel állott a kormány támogatására.

Majd rátér a törvény kapcsán arra a sürűn hangoztatott panaszra, hogy a törvény türelmetlen terheket ró a kisiparosokra — és számszerű adatokkal bizonyítja be, hogy e panaszok nem jogosak.

Az ország kisiparosságának — sajnos — kerekén hatvankét százaléka már minden segédszemélyzet nélkül dolgozik. Ezek természetesen semmiféle terhet sem viselnek. A többi harminenyole százaléka túlnyomó része egy-két segédet vagy inast foglalkoztat. Ezek ezelőtt a járulék egyharmadrészét fizették, ma a paritás biztosíthatása érdekében, hogy a munkásbiztosítás kiragadtassék az egyoldalú hatalmi körből, felét fizetik, de az országgyűlés által felvett módosítás alapján a törvények rendelkezése szerint öt éven át csak két százalékos. Azok a kisiparosok, kik ezelőtt három százalékos járulékkal voltak megterhelve, ma egyetlen fillérrel sem fizetnek többet, mint ezelőtt. Azoknál ellenben, kiknél a járulék ezelőtt is két százalék volt, tényleg jelentkezik némi emelkedés a terhekben.

Olyan-e ez az emelkedés, hogy jogos panaszra adhat okot? Csak a vidéki viszonyokat veszi itt alapul, — mert Budapesten ezelőtt is három százalékos járulékkulcs állott fenn. A vidéki iparosságékat túlnyomó többségének átlag napi 2 korona a munkabére. A legnagyobb része a vidéki kisiparosoknak — a segédszemélyzet nélkülieket már figyelmen kívül hagyva — egy segédet és egy inast alkalmaz.

Egy ily kisiparos tehertöbblete az új törvény alapján hetenként 5 fillér, évente 2 korona 60 fillér; ha pedig csak egy segédje van, akkor heti 3 fillér és évi 1 korona 56 fillér; ha két segédje van, heti 6 fillér és évi 3 korona 12 fillér; 3 segéd mellett heti 9 fillér, évi 4 korona 86 fillér; 4 segéd mellett heti 12 fillér és évi 6 korona 24 fillér, végül, ami sajnos igen kevés van az országban, 5 segéd mellett, heti 15 fillér és évi 7 korona 80 fillér. Azt mondhatná valaki — folytatta tovább fejtegetéseit a államtitkár — hogy tendenciózusan a legalsóbb fizetési osztályt vettem és innen e kedvező eredmény. Igaz, hogy e szemrehányás jogosulatlan lenne mert hisz a tényleges bérviszonyok a mérvadók. Mégis vegyük azt az esetet is, amidőn az iparosságékat napi bére 3-4 korona közt váltakozik. Sajnos ilyen ipari viszonyaink nincsenek! Ez esetben egy iparos 1 segéddel mindössze heti 7 fillérrel és évi 3 korona 64 fillérrel fizetne többet mint ezelőtt: ha pedig vesszünk egy segédet, egy inast, akkor többlete heti 9 fillér és évi 4 korona 68 fillér, 2 segédet és egy inast, akkor többlete heti 15 fillér és évi 8 korona 36 fillér; sőt ha itt is az öt segédet foglalkoztató kisiparosig terjesztjük ki a számítást, akkor ilyen kisiparos tehertöbblete mindössze heti 35 fillér és évi 18 korona 20 fillér.

Ezekből az adatokból megítélheti mindenki e panaszok alapos voltát.

Ezzel azonban korántsem akarja mondani, hogy a törvényen a gyakorlati élet szempontjából nincs javítani való. Nem is tagadja a hiányokat, pótolni is akarja azokat sőt az erre vonatkozó törvényjavaslat teljesen készen is van már, mely segíteni lesz hivatva az eddig tapasztalt legsúlyosabb bajokon: egyszerűsíteni lényegesen az eljárást és ezzel az iparosság terheit; intézményesen gondoskodni arról, hogy a pénztárak ne válhassanak egy oldalú hatalmi tényezőkké és feltétlenül biztosítani, miszerint ezek személyzete a munkaadókkal és munkásokkal szemben pártokon kívül álljon.

A munkáltatók szívesen hoznak áldozatokat munkáikért, de ezzel szemben biztosítékot akarnak az iránt, hogy ez áldozatok nem fordíthatnak ellenük. Ezt a biztosítékot meg fogja adni nekik a s óban levő törvényjavaslat.

Szterényi beszédét befejezi.

Az államtitkár beszédét így fejezte be: Ma még nem késő. De ha soká tart az az áldatlan politikai helyzet, melyben vagyunk; ha még soká leköti legjobb erőnket

az örökös harc, akkor féltő, hogy komolyan kockáztatjuk vele éppen azt, amiért a harc foly: gazdasági önállóságunk megteremtését.

Pedig hogy lehet azt komolyan előkészíteni, bizonyosság rá a legutóbbi 8 év ipari munkája, mely alatt a lehető legrosszabb viszonyok dacára is oly eredményt értünk el, — hogy okunk van teljesen megelégedtetnek lenni vele. 8 év után t. uraim 1899-től 1906-ig gyári iparunk kerekén évi 600.000.000 koronával termelt többet, mint 8 évvel ezelőtt. És ha ezen idő különböző anyagdrágulását is számba vesszük és azt a legmagasabb 30 százalékra vesszük, akkor is évi gyáripari termelési többletünk kerekén 400.000.000 korona. Vegyük hozzá uraim kisiparunk sok ágának — számokban ki nem fejtethető meg erősödését — és az e téren megnyilatkozó egészséges fejlődést: akkor oly eredménnyel állunk szemben, mely biztató a jövőre nézve és azt mutatja, hogyha fokozottabb mértékben foglalkoznánk iparunk fejlesztésével: gazdasági önállóságunk útjait erőteljesen egyengethetnők.

Csak hogy az egymaga még nem elég Komoly, nagy arányú közlekedési, vasuti és vízi, valamint nagy arányú földmívelési politika is szükséges hozzá. Ha ezt a munkát elvégezzük, erőt gyűjtünk az ország számára. Ha elmulasztjuk, még több erőt veszünk.

Nem kiesinylem t. uraim azt a fontos kérdést, mely körül ma a politikai harc folyik, a bankügyet. Nagy gazdasági jelentősége elvitathatatlan. Kezdetől fogva azon az állásponton voltam, hogy ha az önálló bankot súlyos anyagi kockázatok és politikai bizonytalanságok nélkül meg lehet teremteni, akkor meg kell oldani. Legyen egy időként visszatérő ütköző ponttal kevesebb; ugyanis tülön-tul sok az a két állam között. De viszont azt is ugyanily nyíltsággal ki kell jelentenem, hogy oly nagy fontosságúnak a bankkérdés mostani, tehát határidőhöz kötött megoldását nem tartom, hogy azért az ország egész gazdasági fejlődését kockáztassam, sőt alkotmánykonfliktust idézzek elő miatta. Pedig ezt a fejlődést komolyan látom veszélyeztetve. Nyugodt fejlődésünket csak a korona és a nemzet egyetértése biztosíthatja. Epen ezért óhajtható lenne, hogy megtaláljuk a módját és útját az egyetértés helyreállításának, a korona hatalmának öregbítésére és a nemzet erejének gyarapítására. Nincs az a hatalmas ország a világon t. uraim, melyet egy két három évenként visszatérő súlyos politikai válság önkre ne tenne. Mennél inkább egy országot, melyet belső és külső ellenségek nyugvó pontra amugy sem engednek. Azért az ország iránt tartozó kötelességünk, hogy keressük a megértés útjait s normális parlamenti viszonyokat teremtve, újabb komoly munkához fogjunk. (Zajos helyeslés, hosszantartó taps és éljenzés.)

Szterényi fogadtatásáról a következőket jelentik: Az államtitkár az éjjelt a brassói pályaudvaron a vasuti kocsiában töltötte. Reggel megjelentek a pályaudvaron a város élőkölő polgárai, élükön Telbisz polgármesterrel. A szövetség magyar pártok nevében Zakariás János országos képviselő, a szászok nevében pedig Adám Károly ügyvéd üdvözölte az államtitkárt, aki rövid beszédben köszönte meg az üdvözlést. Ezután behajtatnak hosszú kocsisorban a városba, ahol délután négy órakor gyűltek össze a városháza nagytermébe, hogy meghallgassák Szterényi beszámolóját.

EGYHÁZ, ISKOLA.

— Eröss püspök ünnepi beszéde.

Debrecen város könyvnyomda-vállalatánál értékes művecske jelent meg.

„A Nyugaton Támadt Világosság” egyházi beszéd ez (elő- és utóimádsággal), írta és 1909 július 11-ik napján, a Kálvin János születésének negyedszázados ünnepe alkalmából a debreceni kistemplomban elmondta: Eröss Lajos református püspök.

Az érdekes egyházi beszédet „Kiadták a hallgatói”. Egyike Eröss Lajos legmelegítőbb hatású, mélyen átérzett beszédjének.

Vasuti kedvezmény a diákoknak.

A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint e vasuton, valamint az állami kezelésben levő vasutakon megengedtetett, hogy a nyilvános jelleggel felruházott hazai tanintézetek tanulóinak és az azokat kísérő tanároknak legalább tízes csoportokban történő tanulmánykirándulásai alkalmával, a helyi személy-díjszabásszerű menetdíj-kedvezmény alapján váltott féléjegyekkel az utazás három ízben — a jegy 8 napi érvénytartamán belül — a szabályszerű láttaozás és a díjszabásban felsorolt egyéb feltételek mellett megszakítható legyen.

A zsidó papok kongruája. A kultusz-miniszter az izr. orsz. irodához és az ort. izr. központi irodához leiratot intézett, melyben felhívja őket, hogy tekintettel a zsidó papok kongruájának tervbe vett rendezésére, jelentsek be a miniszteriumnak mindama rabbik és rabbihelyettesek neveit, akik az 1899-iki törvény alkotásakor a fizetési kiegészítésre nem voltak felvéve. Ugyanis az említett törvény életbeléptetésekor több rabbi nem jelentettek be, a rabbihelyettesekről pedig az idézett törvényben nincs intézkedés.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Nagy tűz a Hartstein-uradalomban.

Leégett gazdasági épületek.

Szenné égett gyermek.

Debrecen, július 29.

Ma délután veszedelmes tűz pusztított a szentgyörgyi Hartstein-féle uradalomban. A tűz anyagiakban nagyon sok kárt okozott és még emberéletben is áldozatot követelt. Az egyik leégett épületben borzalmas módon pusztult el egy kis két éves gyermek. A tűz még az esti órákban is lappangott, úgy, hogy minden pillanatban tartani lehetett attól, hogy a veszedelmes elem újra kitor és a heves szélvihartól táplálva elpusztítja az egész uradalmat.

Debrecen és Bősörmény között fekszik hajduszentgyörgyi Harstein uradalom, mely 2000 hold kiterjedésű és értéke a modern gazdasági berendezkedéssel megközelíti a két millió koronát. Ezt az óriási értéket fenyegette pusztulással a mai tűzveszedelem, mely az egyik nagy dohányszáritó pajtában délután fél egy órakor keletkezett. Bent még folyt a munka. A munkások között óriási pánik keletkezett és eleinte senkisésem gondolt az oltásra, hanem hanyat-homlok menekült. Ez fokozta a veszedelmet. A tűz átcsapott a többi, másik három dohánypajtára és mindegyiket elpusztította.

Az uradalmi intézők mindent megtettek a tűz elfojtására. Segítségért kértek a debreceni tűzoltóságtól, de ez csak öt tűzoltót küldhetett ki két vízfordó kocsival és egy feckendővel, mivel itt Debrecenben is nagy szélvihar volt és ennél fogva nagyobb tűzveszedelmektől lehetett tartani.

A tűzoltókat Darvas Béla tűzoltóosztály vezetése alatt különvonaton indították utnak. Kevéssel egy óra után a tűzoltók már a helyszínen voltak. Két órán keresztül tartó megfeszített munka után sikerült a tüzet valamennyire lokalizálni.

Ekkor megdöbentő felfedezést tettek. Az egyik pajtában bentégett Szanku József dohányosnak hasonló két éves gyermeke. A szerencsétlen kis gyermeknek megszennedett holttestére akadtak. Feje a törzsétől el volt vágva, amit valószínűleg a lehulló tetőzet okozott. A kis fiu a tűz kitérésékor bunt volt a pajtában, de mikor az első lángnyelvek felesaptak és mindenki menekült, ő reá nem gondolt senki és a szerencsétlen

bent szorult az égő gereidák között és ott lelte borzalmas halálát.

A tűz okozója minden valószínűség szerint gondatlanság volt. A munkások pipáztak a pajtában és valószínűleg pipából kipattanó tűz okozta a veszedelmet. Az nem lehetetlen hogy a munkások gyermekei gyúfával játszottak és egy könnyelműen fellobbantott gyufaszáltól fogott tüzet a rekkenő hőségben amugy is nagyon gyúlékony faalkotmány. A palytáiban nagy dohánykőszlet volt felhalmozva, amely teljesen elhamvadt. A kárt még ez ideig nem lehet megállapítani. Harmine és ötvenezer korona között váltakozik.

Még szerencse volt a szerencsétlenségben, hogy a szél nem nyugatról keletre fujt, mert ez esetben az égő pajtától keletre eső gazdasági épületekre is átragadnak a lángok és a tűz elpusztítással fenyegette volna az uradalom egész majorságát. Oltásról pedig aligha lehetett volna szó.

A veszedelem az éj folyamán így is fennállott. Az elégett dohánypajtákban ugyanis a szikrázó zsarátokokat szerte vitte a szél. Az uradalomban minden ép kéz láb ember talpon volt, hogy elhárítsák a fenyegető veszedelmet. De kúntmaradtak a debreceni tűzoltók is, kik derekas munkát végeztek. A késő éjszakai órákig dolgoztak a füstölő romok eltakarításán és ártalmatlanná tételén.

Halálos kocsikázás. Résztvevő halálos baleset történt tegnap délután 1 órakor Földes községben. Téglássy József 46 éves gazdálkodót kocsijával együtt elragadták a lovai. Oly szerencsétlenül fordult fel a kocsis, hogy Téglássy belsőleg megsérült és elvérzett. Temetését engedélyezte az illetékes hatóság.

Irodalom, művészet.

Nyári este.

Nem néztem még soha így az égre,
Sohse láttam ily tiszta, kék eget.
Soha ilyen imádságos érzés
At nem hatotta még a keblemet.
Mintha az a régi gyermek volnék,
A felhőket most is úgy elnézem,
Alakokká miként rajzolódnak
Odafönn a magasságos égen.

A nap- király arany hintájával
Most hajtát át a földnek peremén...
Bíbor-rózsák fakadnak nyomában,
Tekintetétől pirosló az ég.
En csak nézem önfelédten, hosszan,
Az elmosódó, kéklő végtelent...
Bánatomnak óceánja ily nagy,
Ily mérhetlen a földön ide lent.

Mint éveim, a fátyolos felhők
Sebes-haladva úgy röpülnek el.
A bárány-felhők habos fodra játszik
A csendes este lágy szellőivel.
Majd elülnek a pihető szellők,
Gyermekei forró, piros nyárnak...
A madarak koncertje elnémül
S már jó a csend, már nőnek az árnyak.

Egyre jobban öregszik az este.
Ki-kigyúlnak a csillag-örsemek.
Befelhőz a rózsá illatával,
Valahol távol dalba kezdenek...
Nárcisz-sugárral cirógatja arcom
Felhők közt úszó arany hold-vitáz,
A toronyban est-harangszó csendül,
Az álom-fáról huil rám a virág.

Nagy Ferenc.

Lesz „augusztus másodika!”

Rendezi a városi tanács.

Közeleg a debreceni esata évfordulója, amelyet szent kegyelettel ünnepelt meg mind- ezideig Debrecen város hazafias polgársága kaffiskolai ifjuság rendezése mellett. Ezen e gyelet, a diesó elődök kötelező tisztelete bírt rá az ifjuságot arra, hogy az ünnep-

séget évről-évre rendezze s szép példával járjon elől lelkesedésével, hazafiaságával, mint a nemzet reménysége. Az ifjuság ezen tenykedését annyira megszoktuk, hogy most, amikor az ünnep rendezéséről nem gondoskodott, szemére hánytuk hazafiatlanságát s az elmulni készülő lelkesedést.

Az ifjuság vezetői ekkor beadványt intéztek a városi tanácshoz, melyben előadják okaikat, hogy miért nem rendezhetik az ünnepet, kéri a tanácsot, hogy az augusztus második ünnep rendezéséről gondoskodják.

A városi tanács gondoskodott is az ünnepség rendezéséről s annak programját a következőleg állapította meg:

1. A polgárság gyülekezése délután négy órakor a városháza udvarán.

2. Kivonulás a honvédsirokhoz az „Egyetértés” dal- és zene-kör szereplése mellett.

3. Hymnus: a Munkás-dalegylettől.

4. Emlékbeszéd: Koncz Ákostól.

5. Rákóczi-dal. Szavalja: Szilágyi Géza.

6. Honfi dal: a Munkás dalegylettől.

7. Szózat. Énekli a közönség.

Az ünnepélyre a függetlenségi-kört, a honvéd-egyletet s az összes kulturegyesületeket meghívták. Az ünnepet este az élő honvédek tiszteletére rendezendő bankett fejezi be.

Augusztus másodika tehát nem fog elmulni anélkül, hogy diesó nagyjaikat a törpe utódok emlékeikbe ne idézzék s a szürke napot magasztos, ideális ünnepnappá tegyék.

UJDONSÁGOK.

A Homokkertből — Erzsébet-város!

A főútja meg Kossuth Ferenc-utca.

A debreceni külsőbb telepek között egyik legszebben, rohamosan fejlődő városrészünk, a ma még ugyan kertségnek nevezett, ma még kertség jellegű Homokkert.

Jóindulatu, módos, értelmes lakosság telepedett meg ezen a részen. A lakosság zöme vasutasokból, postásokból, hivatalnokokból, iparoskereskedőkből került ki a gazdálkodó östelkesek mellett.

Öreg diófák árnyékában, bodorodó levelű szőlőtőkék eleven zöld sorai között esinosabbnál-esinosabb házak sorakoznak már itt! Idők kérdése, hogy ez a telep lesz egyik legkedvesebb része a városnak.

Egyik régi óhajtasukat már ki-küzdötték a derék homokkertiek a városi tanács jóindulatu támogatásával. Végre rendezve, szabályozva lesz a főútjuk. Hozzájutnak a rendezesebb utcai világitáshoz is. S ha így a kezdet-kezdeten tulesnek, ismételjük, már csak idő kérdése, hogy e kedves kertségnek a városias jellege külsejében is kidomborodjék, kifejezésre jussék.

Igy például mozgalom indult meg az egyes utak elnevezésére. Mint értesülünk, magának a kertségnek a nevét is megakarják változtatni a kint lakosok. A kegyeletnek és szeretetnek hoznának örökáldozatot ezzel! A minden magyar hazafi lelkében élő azon kegyelet-

nek és szeretetnek, amellyel a dicőült Erzsébet királyasszonyunk áldott emléke iránt érezzük! Aki a magyarság iránt mindég tanusított jóságával érdemelte ki a „mi nagyasszonyunk” nevet.

A nemes érzésű homokkertiek óhajtása mostan az, hogy Erzsébet királynő emlékére „Erzsébet város”-nak neveztessék el szépen virágzó városrészek.

Ezenkívül a kint lakos vasutasoknak, postásoknak, a gazdálkodók nagyobb részének, szóval a homokkerti lakosság tulnyomó zömének az is másik érdemes óhajtása, hogy a most szabályozandó főutjuk Kossuth Ferenc nevére „Kossuth Ferenc-utca” neveztesse el.

Mi a magunk részéről csak ajánlani tudjuk ezt a szeretettől, gyöngéd kegyelettől kedves kívánságot. Bizonyosan a város vezetői és illetékes körei is örömmel fogják magukévá tenni.

Hazafi Veray János utóda.

Honfi Dózsa Istvánnak nevezik.

Dalt szerkesztett a Vándor-költő halálának évfordulóján.

Jeles kis levelet hozott Budapestről a posta. Aki írta „kutya-nyelvre” (értsd: nyomdai szedés alá való írás!) ezt a levelet, nem csekélyebb ember, mint „Honfi Dózsa István”. Miként magát nevezi, „utóda” Hazafi Veray Jánosnak, a Debrecenben is jól ösmert emlékü „vándor-dalosnak”.

Hazafi Veray utód — Honfi Dózsa István ezen alkalomból bus dallamra ajzotta fel lanját... Vándor költő elődje halálának évfordulója alkalmából penditette meg a lantot. Mivelhogy igen szépen felkért „időszerű ódájának” közreadására, de meg másrészt annak idején Hazafi Veray János is számos vidám perccet szerzett a „bus magyarságnak” ebben a nyári „szükvilágban” mi is hozunk áldozatot s egy részletet itt adunk a sirámos „gyalog-vándori” költő-hangokból! Gyalog-vándor költők vadonjának vadhangjaiból, bocsánat! vadvirágjaiból:

Négy éve már, hogy megkezdted
Az örökös álmod,
Elhagyatva áll a — sirod
S még is nyólt — virágod...
Ugyan, hogy vad valamennyi,
Egy sines közte jámbor,
Annál szebbet — ékesebbet
Nem érdemel — Vándor...

Érd be azzal, jó az neked,
Mit a természet ad
S ha nincs — nemesített virág
Szép akkor minden vad...
A vadvirág szép a mezőn,
Pedig egy sem nemes,
Magyar nemzet színét játsszák,
Mi zöld, fehér, veres.....

Kell-e hát annál ékesebb,
Mit a vad varázsol?
Olyan szép színt, mint a miénk
Alig látni máshol...
Azzal kell neked beérned,
Mit a természet ad,
Disziti az a — sirodát,
Noha mindannyi vad...

— **Csicseri Orosz György távozása.** Debrecen uri társadalmának általános tiszteletnek és szeretetnek örvendő tagja hagyja el legközelebb a várost. Csicseri Orosz György őrnagy a debreceni 2. hon-

védhuszárezredtől a pápai 7. honvédhuszárezredhez helyeztetett át. — Csicseri Orosz György távozásával sokat veszít Debrecen társasélete, de különösen sportvilága, mert Orosz György, mint sportsman, mint kiváló urkocsis, — nagy szerepet játszott.

— **Személyi hírek.** Szojka Gyula pozsonyi kereskedelmi akadémia tudós igazgatója, aki éveken át a debreceni kereskedelmi iskola igazgatója volt, ismerősei látogatására Debrecenbe érkezett. Dr. Medgyesi Károly nagyszabású járásbíró, lapunk régi érdemes dolgozó társa, aki különösen a szászokról írott cikkeivel végezett hasznos felvilágosító munkát, rokonainak látogatására Debrecenbe időzik.

— **Változások a debreceni csendőrkörület területén.** A honvédelmi miniszter rendeletével a debreceni VIII. számú csendőrkörület területén 1909 július 1-ével kezdődő hatálylally áthelyeztettek: Riek Dezső, VIII. számú csendőrkörületbeli főhadnagy segéd-tiszt, a segéd-tiszt teendői alóli egyidejű felmentés mellett szakasparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkörülethez; Kassára; Szopkó Győző, a VIII. számú csendőrkörületbeli főhadnagy, belényesi szakasparancsnok, segéd-tiszt minőségben ugyanazon csendőrkörület törzséhez; Debrecenbe, Preszly Lőránd VIII. számú csendőrkörületbeli főhadnagy oktató tiszt, ezen teendői alóli felmentés mellett, ugyanazon csendőrkörületben, mint I. szakasz parancsnok; Nagyváradra; Dalmy József, VIII. számú csendőrkörületbeli hadnagy a nagyváradi I. szakasz parancsnoka oktató-tiszt minőségben, ugyanazon csendőrkörület pótszárnyának állományába; Debrecenbe. Előléptettek 1909 július 1-ével a debreceni VIII. számú csendőrkörület állományában: Dömötör István, Horváth Gáspár és Bus László csendőrök csendőrcímzetes őrsvezetőkké.

— **Debrecen város monográfiája.** Debrecen város multjának a története hasonlatos a nemzet történetével. Nem hiába, hogy mindig egyik ütköző pontja volt a versengő hatalmaknak a gazdag „civis köztársaság”. Amde eseményekben gazdag története ma sincsen megfelelőleg feldolgozva és megvilágosítva, a derék Szücs István avatag kötetjein kívül szétforgácsolva ugyan jelentek meg értékesebb tanulmányok; de a nagymultu ősmagyar városról minden tekintetben tájékoztatás, a modern tudományos kívánalmak szerint feldolgozott nagy történelmi mű még mindig nincsen megírva. Mi azért már kezdetben örömmel jeleztük, midőn az országos monográfia szerkesztő társaság ajánlatot tett a városnak Debrecen monográfiájának megírására, 20,000 korona hozzájárulást kérvén a várostól. A tanács mai ülésén a jog- és pénzügyi bizottsághoz tette át további tárgyalásra és előkészítésre ezt a jelentős ügyet. Hisszük, hogy kedvezőleg fogják elintézni, mert a magyar történelemben is hézagot fog pótolni ez a mű. — Egyébként most már a tanácsnak a részletekre vonatkozólag is nyilatkozott a tudós szerkesztő-bizottság. A könyv egyes fejezeteit javarészt debreceni írók írják meg. — A városnak nagyobb számú tiszteletpéldányt bocsátatának rendelkezésre a műből.

— **Felérjesztett határozat.** A városi közgyűlés a Debrecen-tokaji ut ügyében határozatot hozott, melynél fogva kérésrel fordult a miniszterhez, hogy az eredeti tervtől eltérőleg a Debrecen-böszörményi ut építése eszközöltessék legelőbb. A határozat

ellen felebbezést nem adtak be s így azt felterjesztették a miniszterhez.

— **Áthelyezett és előléptetett törzservos.** Dr. Mark Jakab 39. gyalogezredbeli törzserost — a temesvári lovashadosztályhoz — orvosfőnökké nevezték ki.

— **Kiküldött felügyelő.** A városi tanács mai ülésén az erdei vasut építéséhez felügyelőül Haty Kálmán vízműfelügyelőt küldte ki.

— **Nász a Bárdos-családban.** Bárdos Mariskával, Bárdos Gézának, a Kereskedő Társulat népszerű és köztisztelt érdemes főtitkárnak bájos leányával tegnap, csütörtök délelőtt kötött házassági frigyét Torozzkai Oswald kereskedelmi tanintézetű rajztanár. A Bárdos Géza házában Gyepes Ignác katolikus lelkész végezte az egyházi összeköttetést. A fiatal pár nászutra fog menni Münchenbe. Torozzkai Oswald ugyanis egy évi szabadságot kapott s ezt az időt ott fogják eltölteni. A házassághoz rokonok és barátok jókívánságai fűződnek.

— **Segély a Munkás-dalegyletnek.** A Munkás-dalegylet résztvesz az augusztus havában Kecskeméten tartandó országos dalversenyen. Költségeinek fedezésére segélyt kért a várostól. A tanács méltányolta a kérelmet s mai ülésén 300 korona segélyt szavazott meg.

— **Hagyaték a mezőrendőröknek.** Vargakert II. járás 28. szám alatti házában a napokban halt meg özvegy Ménes Péterné. A 60 éves tisztos polgárosszony végrendeletében meghagyta, hogy hagyatékából a mezőrendőrök között osszanak szét 10-10 koronát és ennek ellenében csupán azt kívánta, hogy a mezőrendőrök temetésén kísérjék ki utolsó útjára. Végrendeletében a polgárnő megjegyezte, hogy a mezőrendőrök nehéz munkáját mindig méltányolta és utolsó percében sem akar róluk megfélekezni. A mezőrendőrök között tegnap osztották szét a hagyományt.

— **Az utszérlől.** Jól mondják, jól írják: az asszony a férfi sorsa... Mert hisz' nem is igazi férfi az, akit az asszonyok nem érdekelnek.

Futólag kezdődött kalandnak, hány erős férfi lélek, acélizmu férfi test lett már áldozatává.

A legtöbb esetben a nő olyan, mint az éjszakai gyertyavilág! Pillangók a férfiak. Bóltultan, kábultan esapnak rá a lángra!... A muló gyöpyör után perzselt szárnyakkal hullnak a porba!

Itt van ez a Csillag-utcai eset is. Minden rokonszenvünk a meggyilkolt férj (jámbor férj, szerető családapa!) emlékét, fejfáját sóhajtozza körül.

De, azért követ dobhatunk-e a szilaj gyilkosra? Akiből kitört az ósvadság. A tigrisnek dühe a párja után!... Vagy korbácsolhatjuk-e az asszonyt, a nőt, kit ugye lehet, az alkalom tett csak tolvajjává? meg tolvajlójává a hitvesi hűségnek! A tisztos családi ágynak!

Félre azokkal a kövekkel emberek! Az élethangulatainak tengerén dobált játékszerek vagyunk mi — csak! — emberek...

Le a kézből a kövekkel! Emberi sebb, gyarlóságunkhoz inkább illő, ha a részvétnek, a számalomnak könyüket törölő selyemkendőjét keressük elő... Azoknak a lelkében ugyanis „holtokiglan” égetni fog az ítélet lángja! A soha nem nyugvó büntudat.

— **Szenzációs ujtás a hírlapírás terén.** A világon megjelenő összes ujságokat lefőzte volna a

Szécsényben megjelenő „Szécsényi Hírlap” című ujság, ha sikerült volna keresztül vinnie azt a hatalmas kereszttől, amelyet a lap tulajdosainak bizottságában felvetettek. Laptársunk ugyanis most szerkesztőt cserélt. Egy takarékpénztári tisztviselő lett a szerkesztője. Ez a változás azt a világraszóló eszmét adta a bizottság egyik tagjának, hogy a banktisztviselő szerkesztő nyisson a lapban egy új, állandó rovatot, amelyben a váltólejáratok a pályázati lejáratok határidejének mintájára nyilvántartassanak. A bizottság gondolkodóba esett az életrevaló eszme fölött, de csakhamar rájött, hogy jobb lesz ezt a rovatot nem forszirozni, mert a szerkesztőség tagjainak neve ilyenformán gyakrabban szerepelne a lap hasábjain, mint eddig. Így azután elmaradt a szenzációs ujtás, amelyet a szécsényiek akartak bevinni az ujságírásba.

— **Csupán két este,** ma és holnap játszik már Baumann Károly az Arany-Bika mulatóban. Aki még nem élvezte a felséges humorát, aki még nem mulathatott az ő páratlan előadásán, az siessen és idejében foglaljon le az Arany-Bika Mulatóban egy jó asztalt. Baumannal együtt bucsuzik az egész kiváló társulat. A csodaszép 6 Vinetas leány, The Johnsons komikus zsonglőrök, Brothers Griff erőművészek, a bájos Elli Flott, Fenyvessy Erna, Sellő Frici stb., mind-mind csak e két estén gyönyörködtetik már közönségünket.

— **Mentze Henrik áruházában** a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.

— **Csemege akác méz.** 84^o cukor tartalommal Váray József kereskedésében Piac-utca, városi új bérház.

— **Desifin,** lábizzadás ellen. 70 fillér. Riekl József Zelmónál.

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

TÁVIRATOK.

A forradalom kitört Spanyolországban.

Mellilánál ezrével pusztítják a spanyolokat.

Budapest, július 29.

Gonosz idők járnak az önkény-uralkodókra. Spanyolországban is inog Alfonz király trónja.

Madridból jelentik, hogy ma a királyt kifütyölte az utcán lázongó nép. S kénytelen volt Madridból elmenekülni, mert Madridban már a házakat is gyujtogatják, úgy, hogy a katonaság kénytelen volt a tömegre löni. Nemcsak puska sortűzeket lőttek a lázongókra, hanem ágyuból is. De még ilyen erőszakkal sem voltak képesek szétriasztani a feldühödött tömeget. Sok ezernyi ember közöttük katonák is a királyi palota elé vonultak föl. Ott tüntettek. Követelték, kiáltották: — Be kell szüntetni a háborút! Inkább mondjon le a király!

Egyébként Barcelóna már a forradalmárok kezében van. Egész Cattalóniában aggasztó a királypártiak helyzete.

Mellilából jelentik, hogy ott a spanyol hadsereget gyilkos módra pusztítják és szo-

rongatják a fellázadt arabs vitézek. Itt megtörtént az is, hogy az egyik spanyol ezred föllázadt tisztjei ellen és megszökött az ütközetből.

Egyébként a puszták fanatikus lovassai egészen Mellila falai alá vonultak fel. Irtózatossá, szinte leirhatatlan vérengzéssel folyik a küzdelem. Ezer spanyol katona elesett közöttük 10 magasrangú és számos kisebb rangú tiszt is. Ezekon kívül mintegy kétezeren megsebesültek.

Nagy tűz a fővárosban.

Budapest, július 29. Ma délben fél egy órakor az Athenaeum Miksa-utcai oldalának a portása észrevette, hogy a palota teteje füstölög. Tűzet jelzett és értesítette a középponti tűzörséget, ahonnan három tűzország vonult ki. A tűz, amely a könyvkötőműhely fölött ütött ki, már régóta lappanghatott. A nagy apparátussal kivonult tűzoltóság rájött, hogy a tűz a negyedik emeleti könyvraktárban keletkezett. A tűz igen veszedelmes arányokat öltött. A helyszínre kivonult az főváros egész tűzoltósága, a rendőri készség Boda Dezső főkapitány személyes vezetésével. Kivezényelték a rendfenntartására és az oltásra a 68. gyalogezred legénységét is a közeli laktanyából. A tüzet sikerült lokalizálni. A kár óriási, mert sok könyvkészlet pusztult el.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 29.

Buzakinálat javult és vételkedv jó. — Kedvező irányzat mellett 40000 métermázsaszerű forgalomba kezdetben 10 fillérrel drágább. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Idő: szeles.

Buza októberre	13'71—72
Buza áprilisra	13'98—99
Rozs októberre	9'91—92
Zab októberre	7'63—64
Tengeri júliusra	0'00—00
Tengeri augusztusra	7'83—84
Tengeri májusra	7'05—06
Répece augusztusra	13'90—14

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

Kezét nyújtotta. Szelid kék szemei esdő kifejezéssel csüggték az öreg ember arcán.

Benjamin végkép elámulva a meglepő szónoklat fölött, melynek tárgya volt, mintegy álomban fogadta el a kinyújtott kezét.

— Remélem, jó érzi magát, uram, — mondá gépiesen, aztán rám nézett, hogy már most mit tegyen?

— Én értem Dexter urat — susogtam. — Bizza rám.

Benjamin még egyszer lopva egy bámuló tekintetet vetett a székében ülő „tárgyra” s az udvariaság vele született ösztönével, mely soha sem hagyta cserben, meghajtotta magát előtte s még mindig egy álomlátó kifejezésével arcán, a mellékszobába vonult.

Egyedül maradván, első percében némán tekintettünk egymásra.

Vajjon öntudatlanul azon kimeríthetetlen elnézési kincséből meríttem-e, mit a nők mindig készen tartanak oly férfi számára, ki

elismeri, hogy szüksége van rájuk, vagy pedig Playmore ur irtózatossá gyanúját tudva s neheztelve miatta, azt akartam jóvá tenni a szerencsétlenül — elég az hozzá, ez esetben kiválóan fogékony voltam a sajnálkozás érzéseire.

Annyit tudok, hogy e perében jobban sajnáltam Miserrimus Dextert, mint valaha s hogy ennél fogva megkíméltem azon feddő észrevételtől, mit minden más ember előtt nyíltan kimondtam volna, ha hivatalosan ilyen módon letelepedik Benjamin házában.

Dexter szólalt meg legelőbb.

— Lady Clarinda megsemmisítette belém helyezett bizalmát! — kezdé izgatottan.

— Lady Clarinda nem tett semmi ilyesfélét — feleltem. — Nem is igyekezett véleményemet befolyásolni. Valóban kénytelen voltam Londont elhagyni, amint meg is írtam önnek.

Felsőhajtott és elégedetten lecsukta szemét, mintha nehéz gond terhe alól felszabadítottam volna.

— Legyen irgalmas irányomban — és mondjon még többet is. Oly nyomorult voltam távolléte alatt.

Egyszerre felnyitotta szemét és látszólagosan a legnagyobb érdeklődéssel tekintett reám.

— Nagyon fáradt az utazástól? — folytató. — Oly mohó kíváncsisággal várom az ezredes ebédjének történetét. Igen kegyetlen tőlem, hogy azt mondom, mielőtt kipihente volna magát utazása után. Még csak egy kérdést ma éjjel s a többit holnapra hagyom.

Mit mondott Lady Clarinda Beaulynéről? Mind azt mit hallani kívánt?

— Mindent és még többet — feleltem.

— Mit? mit? mit? — kiáltott türelmetlenségében egy perc alatt felháborodva.

Playmore ur utolsó jószavai élénken fülemben csengtek még.

A leghatározottabban kijelentette, hogy Dexter minden áron folytatni fogja balhitem támogatását s nem tanusítandja a meglepetés legesekélyebb jelét sem, ha Lady Clarinda történetét Beaulynéről elmondom neki.

Feltettem magamban, hogy amennyiben a meglepetés forog kérdésben, az ügyvéd jóslatát a le szigorubb próbára teszem. Megelőzőleg, vagy bevezetésként szót sem szoltam Dexternek; oly váratlanul, amint csak szerit tettem, adtam elő ujságomat.

(Folyt. köv.)

Az „URANUS” mai műsora.

Liverpooli löversny. Ezt a remekszép, eredeti helyszíni fölvételű képet tegnap este mutatta be először előkelő közönség jelenlétében az Uranus-színház. És az érdeklődők e gyönyörű kép láttán odaképzelték magukat a világ legelső sporteseményének színe helyére, végignézhették a legnagyobb löverseny minden izgalmát. Bizonyos, hogy ez a fölvétel ma is rengeteg érdeklődő közönséget fog vonzani annyival is inkább, mert a tegnap bemutatásra került kifogástalanul szép, nagyszerű műsor kerül ma este is színre. Aztán ma este lépnek fel utoljára a Debrecenben annyira közkedvelt The Revells komikus nyjtórnászok, akik annyi derűs, feledhetetlen percet szereztek a közönségnek. Ma egyébként ilyen lesz a műsor:

1. Mézeskalács gyártása. (Tanulságos.)
2. Katonaszív. (Dráma.)
3. Férfi, ki nem tud szerencséséről. (Bohózat.)
4. Szerencse talizmán. (Szines.)
5. A játékos. (Dráma.)
6. Szerencsétlen flótás. (Bohózat.)
7. Liverpooli löverseny. (Term. felv.)
8. Házmesterék ezüst lakodalma. (Bohózat.)
9. The Revells komikus nyjtórnászok utolsó föllépte.

Helyárok mint rendesen.

Ma este az előadás pontban fél 9 órakor kezdődik s két órát tart. A kedvezményes jegyek érvényesek.

Arlejtési hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város közönsége a város régi belterületén és az ahhoz csatolt részeken mintegy 1400 drb kataszteri fixpont állandósítására szolgáló testek szállításának biztosítása végett zárt versenytárgyalást hirdet.

A fixpont test 3 részből áll, úgy mint: a rajzban feltüntetett kovácsolt vasesőveket magában foglaló cement-beton tömbből, a két kovácsolt vasesőből és a tömböt fedő terméskő lapból.

Ajánlat csakis az egész teljesen kész testnek szállítására tehető.

Részletes tervrajz és a szállítási föltételek a városi mérnöki hivatalban (Simonffy-u. 2. II. emelet) a hivatalos órák alatt délelőtt 8—1 óráig megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Ajánlatok lepecsételt borítékban „Ajánlat a kataszteri fixpontok állandósítására szolgáló testekre” felirattal a polgármesteri hivatalhoz 1909. évi augusztus 15. napján d. e. 10 óráig nyújthatók be.

Az ajánlatban kiteendő, hogy pályázó a tervet, feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri.

Az ajánlathoz csatolandó a házipénztári hivatalnál letett, az ajánlati összeg 5 százalékának megfelelő bánatpénzről szóló letéti jegy.

Az ajánlatok 1909. évi augusztus hó 15. napján d. e. fél 12 órakor fognak a polgármesteri hivatalban nyilvánosan felbontatni.

Elkészve érkezett, javított vagy hibás kitételeket tartalmazó, valamint ezen kiirástól eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végeleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Debrecen sz. kir. város fenntartja magának a jogot arra nézve, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson és esetleg az ajánlatok mellőzéseivel a szállítást más módon biztosíthassa.

Debrecen, 1909 július 26.

Kovács József sk.

polgármester.

A „Gyöngyvirág Crème”

az arckrémek gyöngyvel

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré s üdévé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

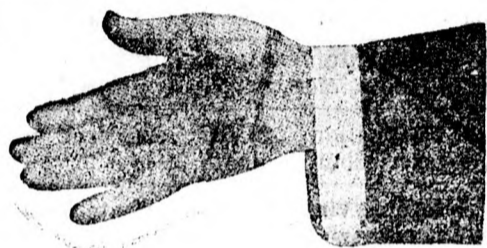
Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszertárában.
DEBRECEN.

A
BORSOS-féle

HAJSZESZ a legjobb hajnövesztő és hajápoló szer. **Hatása bámulatos.** Megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtöredezését. **NŐTETI A HAJÁT** és nem változtatja annak színét. — Kapható:

Mihalovits Jenő
gyógyszertárában
DEBRECZEN.



A kezemet adom rá,

hogy Ön igen nagy üzletet fog csinálni, ha felhasználja a

„DEBRECZEN“

bármely hirdetési rovatát, Lapunkat nap-nap után **TÖBB EZER EMBER OLVASSA**, az ügyes reklamnak tehát biztos sikere van.

Hirdetések szövegezését kívánatra díjtalanul elvállalja a kiadó hivatal, csak kérje a **412. sz. telefont.**

Donogán és Somossy

Debreczen,
Kistemplom-bazár.

Mosó kelme ujdonságok!!

Zefir, Batist, Ottománvászón, Kreton, Voile de laine

óriási raktára!!

á. 619—1909. szám.

A debreceni m. kir. államépítészeti hivatal.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi 37,894. sz. rendeletével a debreczen-tokaji állami közút 3231—50891 km. szakasz kiépítésénél a következő munkálatokat engedélyezte:

- 138.324⁵⁰ m² tükörkivágást és utalap rakást 41,497 K 35 fillérrel;
- 5292⁰ m² utfeljáró burkolását 4762 K 80 fillérrel;
- 35,869³⁰ m³ kő-, kavics- és zuzalékanyagoknak tengelyen kifuvarozását a kijelölendő depóniákról 94,408 K 73 fillérrel;
- 3805⁴⁰ m³ homoknak termelését és helyszínére kifuvarozását;
- Műtárgyak építését és helyreállítását 11,771 koronával;
- 3284 drb faragott tölgyfa kerékvető szállítást 9852 koronával;
- 47 drb kilometer- és 429 drb hektometer kőoszlop szállítást és helyszínén felállítását 4695 koronával.

Ezen itt felsorolt munkák biztosítása végett a folyó évi augusztus hó 23-án délelőtt 10 órakor a debreceni m. kir. államépítészeti hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás hirdetik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a fent említett hivatalhoz címezve legkésőbb a tárgyalás napjának d. e. 10 órájáig nyujtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint a távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vehetők.

Az ajánlatok öt pecséttel ellátott zárt borítékban adandók be. A címzés felett világosan kiirandó az utvonal és a munka neve, amelyre az ajánlat vonatkozik.

A benyújtott ajánlat vissza nem vonható. Az ajánlattevő a beadás napjától számított 8 hétig kötelezettségben marad.

Egyes kilometer szakaszra tett ajánlatok figyelembe nem vehetők.

Ugy az ajánlat, mint ennek mellékletei szabályszerűen bélyegezendők és ajánlattevő által sajátkezűleg aláírandók.

A bánatpénzek az állampénztárba vagy egyik kir. adóhivatalba befizetését igazoló nyugta csatolandó az ajánlathoz. Készpénz vagy értékpapír bánatpénzüll az ajánlathoz csatolható.

Bánatpénzüll a megajánlott vállalati ár 5% (öt) százaléka csatolandó.

Az el nem fogadott ajánlatok mellé csatolt bánatpénz csak akkor fog visszaadni, ha az árlejtés eredménye felett a döntés megtörtént.

Az ajánlattevők kötelezettsége a benyújtáskor veszi kezdetét, míg az államkincstár kötelezettsége csak az ajánlat elfogadása esetén áll be.

A munka szerződése, a tervezet, az általános- és részletes feltételek a debreceni kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt betekintheők, illetve beszerezhetők.

Debreczen, 1909 július 22-én.

A m. kir. államépítészeti hivatal.

Szólótulajdonosok gyári árban szerezhetik meg a legjobb rendszerű francia **Gyöngyharmat** és **Gyözőpermetező**t, továbbá a gumitömlőnek tartósabb s a permetezőhöz szükséges sárgarézs csigatekeres tömlőt, egyedüli helyi elárusítónál

MÁTHÉI JÁNOS

vizvezetési, légszesz és épület bádigos-vállalatánál
Műhely és iroda: Debreczen, Darabos-utca 54.

Telephon 321—692.

Üzlet: Egyház-tér 5. sz. Nagytemplom mellett.

Felvállalja a legmodernebb fürdő berendezések elkészítését, angol closetek csatornázását és minden e szakmába vágó épület és műbádigos munkát jótállás mellett. Javítás jótállás mellett ingyen és csakis az anyag árát számítom fel. Állandóan nagy raktár. 29

VÁSZONÁRU

fehérneműek, valamint siffonok és paplanlepedő vásznak, virágos és csilkos csinvattok, damaszt étkező- és aszur kávé terítékek, damaszt- és frottir törülközők, törlekendők és nankingok, valamint kész női fehérneműek és paplanok

legolcsóbbszabottárban.
Nőruha divatvásznakból mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

Alapítva 1887-ben.

Juhász István

épület és műlakatos

Kazinczy-utca 2. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, u. m. épület, sirkerítések, vasszerkezeti munkálatokat stb. a legjutányosabb árban. —
Gyors és pontos kiszolgálás. —

Boros hordó

gyártás és raktár
minden nagyságban

Margit-fürdőtelep.

Ugyanott ajtós hordók vannak raktáron 1200—1500 literesig. — Iroda: PÉTERFIA UTCA 76. szám alatt. — Kádárszegedek főlvétetnek.

— Akar Ön eredményesen hirdetni?
— Kérje a 412. számú telefont!

A cséplés kezdetén

ajánlok: gépolajzókat, tömitéseket,

I. rendű gépsziját.

buzaminőség mérő és egyéb mérlegeket, általában minden gépészeti cikket

Sesztina Lajos

vaskereskedése DEBRECZEN
Piac-utca 23. szám alatt.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szolg 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet földelni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tarsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Mégegyszer”, „Béla”, „Carmen”, „Ilona”, „Kálmán”, „Csak mindig”, „V. Z.”, „D. H.” jellegére.

Ibolya. Leveled várom posterestante.

Want learnen englisch, with „Berlitz methode”. Offers on name „Englisch” tothis paper.

Nyár. Nines semmi baj, de oly üres minden itthon, miért nem irsz, leveled várja Kálmán.

Dréherbe. Terveim megváltoztak, jövő hó 6-án jövök Bártfáról. Értesszen nem lesz-e késő akkor.

Ajánlat.

Kiadó lakás, Kossuth-u. 15. 2 szoba konyha aug. 1-ére.

Izlésos virágcsokrok a legszebb kivitelben Paczelt Jánosnál készülnek.

Használt és új boros hordók minden nagyságban eladók, Péterfia 76. sz.

Kapukulcsot és mindenféle lakatos munkát gyorsan készít Juhász István műlakatos műhelye. Kazinczy-u. 2.

A csépléshez szükséges gépszijak I. rendű minőségben Sesztina Lajosnál kaphatók.

Szépe Lajos uri-divat üzletében Kossuth-utca 6. napernyők minden árban.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességgel árban vesz Rósenberg Béni Debreczen Bádogos-u. 1. 15

Gramofon és lemeznijonságok raktára Molnár Testvéreknél Egyház-tér 3.

Mosókélme ujdonságok óriási raktára Donogán és Somossynál.

Pall-pali-palikám, kapható Csáthy Ferencnél zongorára 1 kor. 80 fill.

Blatner Gyulánál főtér, megyeházzal szemben, képek keretezése a leggyorsabban készülnek.

Pörkölt kávé különlegességek villanyüzemű kávé pörkölte a kirakatban, Fegyeházi Jánosnál Piac- és Miklós-utca sark.

Több kitűnő írógép, alig használtak eladó 200 koronáért és feljebb, cím a kiadóban.

Használjon „ODOL” szájvizet, minden gyógyszerárban kapható.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárban.

Kereslet.

Négy középiskolát végzett fiu tanulónak felvétetik, Csáthy Ferenc könyvkereskedésébe.

Koresok sarok telket Kossuth- vagy Csapó-utcán, ujház építésre cím a kiadóban.

Társat keresek vidéki fűszer-üzletbe, 2000 korona tőkével. Cím: Kassai Béla, H-Nánáson.

Jókarban levő használt kerékpárt keresek készpénzért. Cím a kiadóban.

Eladás.

Érmelléki hegyi bor, nagymennyiségben eladó. Csapó-u. 27.

Bihar-Díószegen közel a vasúthoz, 6 hold bőtermő szőlő teljes berendezéssel, pince és egyéb mellékhelyiségekkel eladó, bővebb felvilágosítás lapunk kiadóhivatalában.

Boros hordók minden nagyságban báró Gyöffy Miklósánál kaphatók Nap-u. 14.

Egy írógép asztal 25 koronáért zárós főkkal eladó.

Legrégibb épületüvegezési és képkeretezési vállalata

Blattner Gyula

Főtér 69., Megyeházzal szemben.

Telefon 468. sz.

Alapított 1801.

Építkezések beálltával ajánlja magát új és ó épületek, kirakatok beüvegezésére, melyekhez állandóan nagy raktárt tartok mindenféle üvegtáblákból.

Gyors és pontos kiszolgálás, jutányos árak. Költségvetések kívánatra díjtalanul. Állandó nagy raktár mindennemű kész ablakokban, ugyszintén képkeretekben, stb.